प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवाको आर्थिक योजना तथा तथ्यांक सेवा, तथ्यांक समूह, सहायकस्तर पाँचौँ तह, तथ्यांक सहायक र मेडिकल रेकर्ड सुपरभाइजर वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम र परीक्षा योजना

पाठ्यक्रमको रुपरेखाः संयुक्त र एकीकृत परीक्षा प्रणाली (Unified and Integrated Examination System) को आधारमा सञ्चालन हुने यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ।

परीक्षाको चरण	परीक्षाको किसिम	पूर्णाङ्क
प्रथम चरण	लिखित परीक्षा (Written Examination)	२००
	कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	90
अन्तिम चरण	अन्तर्वार्ता (Interview)	30

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पूर्णाङ्गः २००

पूर्णाङ्गः ४०

१. प्रथम चरणः लिखित परीक्षा (Written Examination)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्नसंख्याxअङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन (General awareness & Public management) सेवा सम्बन्धी ज्ञान	900	λo	वस्तुगत (Objective)	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	₹0x₹=¥0	४५ मिनेट
	(Service Based knowledge)					३ ο _X २= ६ ο	
द्वितीय	प्राविधिक विषय (Technical Subject)	900	४०	विषयगत (Subjective)	छोटो उत्तर लामो उत्तर	$ \begin{array}{cccccccccccccccccccccccccccccccccccc$	२ घण्टा १५ मिनेट

२. अन्तिम चरणः कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test) र अन्तर्वार्ता (Interview)

पत्र/विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)	90	प्रयोगात्मक (Practical)
अन्तर्वार्ता (Interview)	30	मौखिक (Oral)

द्रष्टव्यः

- १. यस पाठ्यक्रम योजनालाई प्रथम चरण र अन्तिम चरण गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ।
- २. प्रश्नपत्रको भाषा नेपाली वा अङ्ग्रेजी वा नेपाली र अङ्ग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ।
- ३. परीक्षाको भाषा नेपाली वा अङ्ग्रेजी अथवा नेपाली र अङ्ग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ।
- ४. खुला र समावेशी समूहको एउटै प्रश्नपत्रबाट परीक्षा सञ्चालन हुनेछ।

- ५. प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ। दुवैपत्रको परीक्षा एकैदिनमा वा छुट्टाछुट्टै दिनमा लिन सिकनेछ।
- ६. वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ। तर उत्तर निदएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पिन गरिने छैन।
- ७. बहुवैकिल्पिक प्रश्नहरु हुने परीक्षामा मोवाईल फोन, स्मार्ट वाच, क्याल्कुलेटर जस्ता सामग्रीहरु प्रयोग गर्न पाइने छैन।
- द. विषयगत प्रश्नहरूको हकमा तोकिएको अङ्कमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सिकनेछ।
- ९. परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ।
- १०. विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक भाग/खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक भाग/खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोही भाग/खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ।
- 99. यस पाठ्यक्रम अनुसारका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगावै संशोधन भई कायम रहेका विषयवस्तुलाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ।
- १२. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाबाट छुनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र अन्तिम चरणको कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ।
- १३. प्रथम चरणको लिखित परीक्षाको प्राप्ताङ्क, अन्तिम चरणको कम्प्युटर सीप परीक्षण र अन्तर्वार्ताको प्राप्ताङ्कको आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ।
- १४. यस भन्दा अगाडि लागू गरिएको माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ।
- १५. पाठ्यक्रम लागू हुने मितिः २०८१।०९।२२

प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवाको आर्थिक योजना तथा तथ्यांक सेवा, तथ्यांक समूह, सहायकस्तर पाँचौँ तह, तथ्यांक सहायक र मेडिकल रेकर्ड सुपरभाइजर वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम प्रथम पत्र (Paper I): सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन तथा सेवा सम्बन्धी ज्ञान

भाग (Part I):

सामान्य ज्ञान र सार्वजनिक व्यवस्थापन

(General awareness & Public management)

Section -A

(१०प्रश्न×२अङ्क= २०अङ्क)

- १. सामान्य ज्ञान (General Awareness)
 - १.१. नेपालको भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत र साधनहरु
 - १.२. कर्णाली प्रदेशको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र सामाजिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी
 - १.३. कर्णाली प्रदेशको आर्थिक अवस्था र चालु आवधिक योजना सम्बन्धी जानकारी
 - १.४.मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञान र प्रविधिका महत्त्वपूर्ण उपलब्धिहरु
 - १.५. जैविक विविधता, दिगो विकास, वातावरण प्रदुषण, जलवायु परिवर्तन र जनसङ्ख्या व्यवस्थापन
 - १.६. नेपालको संविधान (भाग १ देखि भाग ५ सम्म र अनुसूचीहरु)
 - १.७. संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको शासन व्यवस्था सम्बन्धी जानकारी
 - १.८.संयुक्त राष्ट्र संघ, सार्क, बिमस्टेक सम्बन्धी जानकारी
 - १.९. राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय महत्त्वका समसामयिक गतिविधिहरु

Section –B

(१०प्रश्न×२अङ्क= २०अङ्क)

- २. सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public management)
 - २.१. कार्यालय व्यवस्थापन
 - २.१.१ कार्यालयः परिचय महत्त्व कार्य र प्रकार
 - २.१.२ सहायक कर्मचारीका कार्य र गुणहरु
 - २.१.३ कार्यालय स्रोत साधनः परिचय र प्रकार
 - २.१.४ कार्यालयमा सञ्चारको महत्त्व, किसिम र साधन
 - २.१.५ कार्यालय कार्यविधिः पत्र व्यवहार, दर्ता र चलानी, फाइलिङ, परिपत्र, तोक आदेश, टिप्पणी लेखन
 - २.१.६ अभिलेख व्यवस्थापन
 - २.२. प्रदेश निजामती सेवा ऐनमा भएका व्यवस्थाहरु
 - २.२.१ निजामती सेवाको गठन, संगठन संरचना, पदपूर्ति गर्ने तरिका र प्रिक्रियाहरू
 - २.२.२ कर्मचारीको नियुक्ति, सरुवा, वढुवा, बिदा, विभागीय सजाय र अवकाश
 - २.२.३ कर्मचारीले पालना गर्नुपर्ने आचरण, नैतिक दायित्त्व र कर्तव्यहरु
 - २.३. सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, सेवा प्रवाह गर्ने निकाय, तरिका र माध्यमहरु
 - २.४.मानव अधिकार, सुशासन र सूचनाको हक सम्बन्धी सामान्य जानकारी
 - २.५. सार्वजनिक वडापत्र
 - २.६. कानूनी शासन र कर्मचारीतन्त्र

भाग (Part II):

सेवा सम्बन्धी ज्ञान (Service Based Knowledge) (३०प्रश्न×२अङ्क= ६०अङ्क)

1. Introduction and Utility of Statistics

- 1.1. Introduction of statistics
- 1.2. Sources and methods of collecting data
- 1.3. Measurement and scaling
- 1.4. Classification and presentation of data
- 1.5. Measures of central tendency and dispersion
- 1.6. Moments, skewness, and kurtosis
- 1.7. Correlation coefficient, rank correlation, regression coefficient
- 1.8. Exploratory data analysis (EDA)
- 1.9. Use of data/information in planning, monitoring, evaluation, supervision and feedback system
- 1.10. Surveillance system: introduction and importance

2. Introduction of Probability

- 2.1. Concept of Probability, Bayes' theorem
- 2.2. Theory of mathematical expectation and its properties
- 2.3. Discrete probability distributions: Binomial, Poisson distribution
- 2.4. Continuous probability distributions: Normal and exponential distribution

3. Applied Statistics

- 3.1. Data collection techniques
- 3.2. Methods of data summarization
- 3.3. Theory of estimation
- 3.4. Estimation of sample size
- 3.5. Theory of hypothesis testing
- 3.6. Parametric and non-parametric tests (t-test, z-test and chi-square test for independence of attributes)

4. Economic Statistics

- 4.1. Index numbers (weighted and unweighted index numbers, cost of living index)
- 4.2. Time series analysis (trend, seasonal variation, cyclic variation, irregular variation and methods of least square)

5. Sampling Theory and Design of Experiments

- 5.1. Introduction of samples surveys
- 5.2. Sampling methods (SRS, Systematic sampling, Stratified sampling, PPS, Quota and Cluster sampling)
- 5.3. Sampling and non-sampling errors
- 5.4. Introduction to ANOVA
- 5.5. Introduction to design of experiments

6. Demography and Vital Statistics

- 6.1. Introduction to demography
- 6.2. Demographic and statistics related provisions in constitution of Nepal
- 6.3. Population growth models
- 6.4. Vital statistics
 - 6.4.1. Measure of fertility
 - 6.4.2. Measure of mortality
 - 6.4.3. Fertility rates (TFR, ASFR) and Mortality rates
 - 6.4.4. Vital registration system in Nepal
- 6.5. Population projection

7. Computer Application

- 7.1. Concept, history, types of computer and computer fundamentals
- 7.2. Microsoft office and database management system
- 7.3. Concept of internet, intranet, extranet and e-mail
- 7.4. Concept of statistical analysis Software and geographical information system
- 7.5. Geographical information system and spatial methods
- 7.6. Open data, big data, data bank, data mining, data warehouse
- 7.7. Introduction and use of HMIS, IEMIS and ASYCUDA
- 7.8. National Data Archive (NADA)
- 7.9. Use of ICT in data management

8. Major Statistical Operations in Nepal

- 8.1. Concept, objectives, design, uses and major findings of the latest censuses:
 - 8.1.1. National population and housing census
 - 8.1.2. National agriculture census
 - 8.1.3. Census of manufacturing establishments
 - 8.1.4. Economic census
- 8.2. Concept, objectives, sampling design, uses and major findings of the latest surveys:
 - 8.2.1. Nepal Living Standard Survey (NLSS)
 - 8.2.2. Nepal Labor Force Survey (NLFS)
 - 8.2.3. Nepal Multiple Indicators Cluster Survey (NMICS)
 - 8.2.4. Nepal Demographic Health Survey (NDHS)

9. System of National Account and Development Goals

- 9.1. Concept and objectives of System of National Accounts, concept of GDP, GNP, GNI and GNDI
- 9.2. Nepal standard industrial classification, Nepal standard occupational classification, Harmonized system codes, Central product classifications
- 9.3. Sustainable development goals (SDGs) and indicators
- 9.4. Human development index (HDI)
- 9.5. Multidimensional poverty Index (MPI)
- 9.6. Result indicators of periodic plan (Current)
- 9.7. Government finance statistics
- 9.8. Tourism statistics of Nepal

10. Policy, Laws and plans

- 10.1. Statistics related current periodic plan of Nepal
- 10.2. Current Periodic Plan of Karnali province
- 10.3. Statistical Act, 2079 and Statistical Regulations, 2080
- 10.4. Karnali Province Civil Service Act, 2080 and Regulations, 2080
- 10.5. Right to Information Act, 2064 (Chapter 2)
- 10.6. Prevention of Corruption Act, 2059 (Chapter 2)
- 10.7. Public Procurement Act, 2063 (Chapter 2)
- 10.8. Evidence Act, 2031
- 10.9. Archives Preservation Act, 2046
- 10.10. Consolidated national statistical plan of Nepal (CNSP)
- 10.11. National strategy for the development of statistics (NSDS)
- 10.12. National data profile (NDP) Data collection
- 10.13. Sustainable Development Goals (SDGs)

प्रथम पत्रको Part II को सेवा सम्बन्धी ज्ञान (Service related Knowledge) विषयका एकाईवाट यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिनेछ।

एकाइ	٩	२	₩.	8	x	w	و	ζ	9	90
वस्तुगत प्रश्नसंख्या	8	२	m	R	m	m	m	m	m	8

प्रदेश लोक सेवा आयोग, कर्णाली प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवाको आर्थिक योजना तथा तथ्यांक सेवा, तथ्यांक समूह, सहायकस्तर पाँचौँ तह, तथ्यांक सहायक र मेडिकल रेकर्ड सुपरभाइजर वा सो सरह पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम द्वितीय पत्रः प्राविधिक विषय (Technical Subject)

(Section-A)

50 Marks

1. Mathematics

- 1.1. Sets, Functions, Series and Trigonometry
 - 1.1.1. Sets, relations and functions
 - 1.1.2. Sequence and series
 - 1.1.3. Permutations and combinations
 - 1.1.4. Principle of mathematical induction
 - 1.1.5. Trigonometric functions and inverse trigonometric functions
 - 1.1.6. Straight lines, conic sections
- 1.2. Number System, Inequalities, Matrices and Determinants
 - 1.2.1. Percentage, rates, ratio and proportion
 - 1.2.2. Complex numbers and quadratic equations
 - 1.2.3. Linear inequalities
 - 1.2.4. Matrices (order, types, operations, transpose of matrix, adjoint of matrix, inverse of matrix and solution of linear equations by matrix)
 - 1.2.5. Determinants (determinant of matrix, minor, co-factor, properties, Cramer's rule)
- 1.3. Limits, Continuity, Derivatives and Integrals
 - 1.3.1. Limits, evaluations of limits, continuity, discontinuity
 - 1.3.2. Derivatives, applications of derivatives
 - 1.3.3. Integrals, fundamental theorem of calculus
 - 1.3.4. Applications of the integrals: applications in finding the area under simple curves (especially of lines, circle, parabola, ellipse)

2. General Economics

- 2.1. Central problems in economics, concept and types of micro-economic analysis, concept and application of micro-economic models, distinction between micro economics and macro-economics
- 2.2. Law of demand, demand function with types, movement and shift in demand curves, determinants of demand
- 2.3. Law of supply, supply function with types, determinants of supply, types and measurement elasticity of demand and supply
- 2.4. Concept and features of perfect competition, short and long run equilibrium in a competitive market
- 2.5. Cobb-Douglas production function and its applications in econometric analysis

3. Research Methodology

- 3.1. Concept of research methods, research problem, research objectives, research hypothesis vs statistical hypothesis
- 3.2. Research designs
- 3.3. Concept of reliability and validity
- 3.4. Preparation of research proposal, preparation of a scientific report, referencing and citations, review of research article

4. Statistics

- 4.1. Descriptive Statistics
 - 4.1.1. Data collection techniques, presentation and organization of data
 - 4.1.2. Central tendency, dispersion, moments, skewness, and kurtosis
 - 4.1.3. Correlation coefficient, simple and multiple linear regression model,
 - 4.1.4. assumptions of linear regression, goodness of fit of the model, prediction on regression model, coefficient of determination
 - 4.1.5. Regression (panel and cross-sectional data) analysis
 - 4.1.6. Multicollinearity, autocorrelation

4.2. Inferential Statistics

- 4.2.1. Samples surveys and sampling methods, sampling and non-sampling errors
- 4.2.2. Theory of estimation, theory of hypothesis testing, parametric and nonparametric tests
- 4.2.3. Probability and its applications, application of conditional probabilities, Bayes' theorem
- 4.2.4. Mathematical expectation for discrete and continuous random variables
- 4.2.5. Discrete probability distributions: Binomial and Poisson distribution
- 4.2.6. Continuous probability distributions: normal distribution and exponential distribution

4.3. Applied Statistics

- 4.3.1. Introduction of ANOVA
- 4.3.2. Fundamentals of experimental designs
- 4.3.3. Demography, population growth models, vital statistics
- 4.3.4. Population projection
- 4.3.5. Index numbers (weighted and un-weighted index numbers, cost of living index)
- 4.3.6. Time series analysis (trend, seasonal variation, cyclic variation, irregular variation and methods of least square)

5. Official Statistics

- 5.1. System of Official Statistics
 - 5.1.1. Issues, coverage and role of different agencies in official statistical system of Nepal
 - 5.1.2. Consolidated national statistical plan (CNSP) of Nepal, National strategy for the development of statistics (NSDS), National Data Portal (NDP)
 - 5.1.3. Nepal standard industrial classification (NSIC), Nepal standard occupational classification (NSOC), harmonized system codes (HS) codes, Central product classification (CPC)
 - 5.1.4. Fundamental principal of official statistics, Concept of open data and big data

5.2. Censuses and Surveys

- 5.2.1. Concept, objectives, design, uses and major findings of the latest censuses:
 - 5.2.1.1. National population and housing census
 - 5.2.1.2. National census of agriculture
 - 5.2.1.3. Census manufacturing establishments
 - 5.2.1.4. Economic census
- 5.2.2. Concept, objectives, sampling design, uses and major findings of the latest surveys:
 - 5.2.2.1. Nepal living standard survey
 - 5.2.2.2. Nepal labor force survey
 - 5.2.2.3. Nepal multiple indicators cluster survey
 - 5.2.2.4. Nepal demographic health survey
 - 5.2.2.5. Household budget survey

- 5.3. National accounts and other official statistics of Nepal
 - 5.3.1. Concept and objectives of system of national accounts, concept of GDP, GNP, GNI and GNDI
 - 5.3.2. National accounts of Nepal
 - 5.3.3. Human development index
 - 5.3.4. Government finance statistics of Nepal
 - 5.3.5. Tourism statistics of Nepal
 - 5.3.6. Trade statistics of Nepal
 - 5.3.7. Vital registration system in Nepal

6. Policy, Laws and plans

- 6.1. Statistics related current periodic plan of Nepal
- 6.2. Current Periodic Plan of Karnali province
- 6.3. Statistical Act, 2079 and Statistical Regulations, 2080
- 6.4. Karnali Province Civil Service Act, 2080 and Regulations, 2080
- 6.5. Right to Information Act, 2064 (Chapter 2)
- 6.6. Prevention of Corruption Act, 2059 (Chapter 2)
- 6.7. Public Procurement Act, 2063 (Chapter 2)
- 6.8. Evidence Act, 2031
- 6.9. Archives Preservation Act, 2046
- 6.10. Consolidated national statistical plan of Nepal (CNSP)
- 6.11. National strategy for the development of statistics (NSDS)
- 6.12. National data profile (NDP) Data collection
- 6.13. Sustainable Development Goals (SDGs)

द्वितीय पत्रको एकाईवाट यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिनेछ।

Section	(Section –A)			(Section-B)		
Unit	1	2	3	4	5	6
Short Question	2	2	2	2	2	2
Long Question	1		1		1	1

३. अन्तिम चरणः कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)

विषयः कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)

विषय	पूर्णाङ्क	विषयवस्तु शीर्षक	अङ्क	समय	
	90	Nepali Typing	२ अङ्क	५ मिनेट	
		English Typing	२ अङ्क	५ मिनेट	
कम्प्युटर सीप परीक्षण (Computer Skill Test)		Word processing/MS word	२ अङ्क	१० मिनेट	
		Electronic Spreadsheet	२ अङ्क		
		Presentation System	१ अङ्ग		
		Windows basic, Email and Internet	१ अङ्क		
	१० अङ्क	२० मिनेट			

Contents

1. Word processing/MS word

 $(0.5\times2=1 \text{ Marks and } 1\times1=1 \text{ Mark})$

- a. Creating, saving and opening documents
- b. Typing in Nepali and English
- c. Copying, Moving, Deleting and Formatting Text
- d. Paragraph formatting (alignment, indentation, spacing etc.)
- e. Creating lists with Bullets and Numbering
- f. Creating and Manipulating Tables
- g. Borders and Shading
- h. Creating Newspaper Style Documents Using Column
- i. Security Techniques of Document
- j. Inserting table, header, footer, page number, Graphics, Pictures, Symbols
- k. Page setting, previewing and printing of documents
- 1. Mail merge

2. Electronic Spreadsheet

 $(0.5\times2=1 \text{ Marks and } 1\times1=1 \text{ Mark})$

- a. Organization of Electronic Spreadsheet applications (Cells, Rows, Columns, Worksheet, Workbook and Workspace)
- b. Creating, Opening and Saving Work Book
- c. Editing, Copying, Moving, Deleting Cell Contents
- d. Formatting Cells (Font, Border, Pattern, Alignment, Number, Protection, Margins and text wrap)
- e. Formatting Rows, Column and Sheets
- f. Using Formula with Relative and Absolute Cell Reference
- g. Using Basic Functions (IF, SUM, MAX, MIN, AVERAGE etc.)
- h. Sorting and Filtering Data

3. Presentation System

 $(0.5\times2=1 \text{ Marks})$

- a. Introduction to presentation application
- b. Creating, Opening & Saving Slides
- c. Formatting Slides, Slide design, Inserting header & footer
- d. Slide Show, hyper link
- e. Animation
- f. Inserting Built-in picture, Picture, Table, Chart, Graphs, and Organization Chart etc.
- 4. Windows basic, Email and Internet

 $(0.5\times2=1 \text{ Marks})$

- a. Introduction to Graphical User Interface
- b. Use & Update of Antivirus
- c. Concept of virus, worm, spam etc.

- d. Starting and shutting down Windows
- e. Basic Windows elements Desktop, Taskbar, My Computer, Recycle Bin, etc.
- f. Concept of file, folder, menu, toolbar
- g. Searching files and folders
- h. Internet browsing & searching content in the web
- i. Creating Email ID, Using email and mail client tools
- j. Basic Network troubleshooting (checking network & internet connectivity)

अंग्रेजी र नेपाली Typing Skill Test को लागि निर्देशन

9. नेपाली typing skill test को लागि १५० शब्दको एउटा text दिइनेछ र देहाय अनुसार अङ्क प्रदान गरिनेछ।

शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट (Correct words/minute)	पाउने अङ्क
४ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	० अङ्क
४ वा सो भन्दा बढी र ७ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	०.२५ अङ्क
७ वा सो भन्दा बढी र १० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	०.५० अङ्क
१० वा सो भन्दा बढी र १३ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	०.७५ अङ्क
१३ वा सो भन्दा बढी र १६ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	१.०० अङ्क
१६ वा सो भन्दा बढी र १९ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	१.२५ अङ्क
१९ वा सो भन्दा बढी र २२ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	१.५० अङ्क
२२ वा सो भन्दा बढी र २५ भन्दा कम शुद्धशब्द प्रतिमिनेट वापत	१.७५ अङ्क
२५ वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	२.०० अङ्क

२. English typing skill test को लागि २०० शब्दको एउटा text दिइनेछ र देहायअनुसार अङ्क प्रदान गरिनेछ।

शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट (Correct words/minute)	पाउने अङ्क
४ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	० अङ्क
४ वा सो भन्दा बढी र ८ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	०.२५ अङ्क
८ वा सो भन्दा बढी र १२ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	०.५० अङ्क
१२ वा सो भन्दा बढी र १६ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	०.७५ अङ्क
१६ वा सो भन्दा बढी र २० भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	१.०० अङ्क
२० वा सो भन्दा बढी र २४ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	१.२५ अङ्क
२४ वा सो भन्दा बढी र २८ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	१.५० अङ्क
२८ वा सो भन्दा बढी र ३२ भन्दा कम शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	१.७५ अङ्क
३२ वा सो भन्दा बढी शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट वापत	२.०० अङ्क

- ३. नेपालीमा दिइएको text लाई अनिवार्य रुपमा युनिकोड (रोमानाइज्ड वा ट्रेडिसनल) मा टाइप गर्नुपर्नेछ।
- ४. अंग्रेजी र नेपाली typing मा दिइएको text लाई आधारमानी टाइप गरेको text सँग भिडाई परीक्षण गरिनेछ। दिइएको अंग्रेजी वा नेपाली text मा उल्लेखित स्थान बमोजिम परीक्षार्थीहरूले आफ्नो text मा punctuation टाइप नगरेको पाइएमा त्यसको शब्दमा गणना गरिनेछैन। तत्पश्चात, निम्न formula प्रयोग गरी शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट (correct words/minute) निकालिनेछ।

Formula: शुद्ध शब्द प्रतिमिनेट (Correct Words/minute) = (Total words typed-Wrong words) 5

--The End--